

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

THE NEEDS FOR PARTICIPATION OF CHILD CARETAKERS IN ADMINISTRATION OF
EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER, LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, PHATHUM THANI PROVINCE

ชนิษฐา กิจเจริญ อรสา จรูญธรรม และสุวรรณา โชติสุกานต์
Kanittha Kitcharoen, Orsa Charoontham, and Suwanna Chotisukarn

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของ
ครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และ
2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ ด้าน
ร่วมรับผลประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผล ตามระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และ
ประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของหน่วยในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานค่าที่ t-test Independent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กเล็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามรายด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน
พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านร่วมตัดสินใจในการ
บริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ตามระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภท
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ตามระดับการศึกษา ส่วน ตามระยะเวลาการทำงานและประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the needs for participation of child caretakers in administration of early childhood development center, Local Administrative Organization, Phathum Thani Province and 2) to compare the needs for participation of child caretakers in administration of early childhood development center in the aspects of decision making, operating, beneficiaries and evaluating.

The samples used were 206 respondents and the tool used to collect the data was a questionnaire with reliability at .96. Statistics used to analyzed the data were percentage, mean, standard deviation and t-test (independent).

The findings were as follows:

1. The needs for participation of child caretakers in administration of early childhood development center as a whole were at a high level and each aspect from the highest to the lowest mean were the beneficiaries and decision making respectively.

2. The comparisons between the needs for participation of child caretakers in administration of early childhood development center and factors which classified by educational level, working period and types of early childhood development center found that as a whole and each aspect had significant differences at the level of .05, except for working period and types of early childhood development center which had no differences.

คำสำคัญ

ความต้องการ การมีส่วนร่วม เด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพประชากรของชาติ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง เพราะคุณภาพของคนในชาติย่อมหมายถึง กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพประชากรของชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งและจะต้องเริ่มกระทำตั้งแต่อยู่ในวัยแรกเริ่มของชีวิต คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุประมาณ 6 ปี ซึ่งถือว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกของชีวิต มีอิทธิพลมากต่อการเสริมสร้างฐานความพร้อมสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป หรืออาจจะขัดขวางการพัฒนาของเด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับและเนื่องจากเด็กในวัยนี้อีกเช่นกันที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เพราะสมองของเด็กในช่วงตั้งแต่ปฏิสนธิ เป็นอวัยวะหนึ่ง ซึ่งเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วภายใน 4 ปีแรกเด็กจะพัฒนาการทางสมองจนเกือบถึง 60 เปอร์เซ็นต์ เมื่อสมองเป็นอวัยวะที่เจริญเติบโต อย่างรวดเร็วมากจึงต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งไม่เพียงแค่อาหารที่จะเป็นพลังงาน

เป็นโครงสร้างเท่านั้น หากแต่ยังต้องอาศัยปัจจัยที่สร้างประสบการณ์จากประสาทสัมผัสต่างๆ ได้แก่ สิ่ง
ที่เห็น ได้ยิน ได้ชิม ได้ดมกลิ่น สัมผัสด้วยร่างกายและความรู้สึกที่จะไปกระตุ้น ควบคุมทิศทางการ
เจริญเติบโต และการทำงานของระบบประสาท โดยเฉพาะในช่วงแรกเกิดจนถึงประมาณ 6 ปี จึงถือว่าเป็น
เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต (กรมการพัฒนาชุมชน, 2541)

เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมือง
ให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง ดังนั้น เด็กจึงควรที่จะเตรียมตัวที่จะเป็นกำลังของชาติด้วย หากเด็กทุกคน
ได้ตระหนักถึงอนาคตของตนและของประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็นการขยันหมั่นศึกษาหาความรู้ และใช้
เวลาให้เป็นประโยชน์ ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย มีความขยันขันแข็ง ตลอดจนมีความเมตตา
กรุณา ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้อื่น เสียสละเพื่อส่วนรวมดังนี้แล้ว ก็จะได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “เด็กดี” ชาติบ้านเมือง
ก็จะเจริญมีความผาสุกร่มเย็นต่อไป เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 3-5 ปี เป็นวัยที่สำคัญยิ่งในการวางรากฐาน
ความเป็นพลเมืองที่ดี การจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนจึงนับว่ามีความสำคัญเพราะ
ประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงอายุนี้นี้เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และ
สติปัญญา และยังเป็นพื้นฐานสำหรับช่วงอายุต่อไป

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศใช้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights
of the Child) ในปีพุทธศักราช 2533 และประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารนับอนุสัญญา เมื่อวันที่
12 กุมภาพันธ์ 2535 ซึ่งมีสาระสำคัญมุ่งปกป้องและส่งเสริมเด็ก รวมถึงตระหนักในคุณค่าและ
ความสำคัญของเด็ก โดยประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาจะต้องปกป้องและส่งเสริมสิทธิพื้นฐานของเด็ก
4 ประการ คือ 1) สิทธิในการอยู่รอด ได้แก่ สิทธิจะได้รับบริการด้านสาธารณสุข สิทธิที่จะได้รับการ
จดทะเบียน และมีชื่อทันทีตั้งแต่แรกเกิด 2) สิทธิในการได้รับการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาทางร่างกาย
สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์ 3) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง ได้แก่ การคุ้มครองจากการทำร้าย
ทารุณกรรม ทอดทิ้งการแสวงหาประโยชน์ การลักพาฯ 4) สิทธิในการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเสนอ
ความคิดเห็น การได้รับข้อมูลข่าวสารการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อของเด็ก รวมถึงการส่งเสริม
ให้มีการเผยแพร่หนังสืออื่นๆ เพื่อเด็ก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงได้บัญญัติในมาตรา 30 ให้เด็กมี
ฐานะเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม ในการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และมาตรา 43 ให้เด็กทุก
คนมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รวมทั้ง
บัญญัติมาตรา 53 คุ้มครองถึงเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล ให้ได้รับการเลี้ยงดูและศึกษาอบรมจากรัฐด้วยแม้ว่า
คณะรัฐมนตรีจะได้มีมติเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2542 กำหนดให้การศึกษาระดับพื้นฐาน 12 ปี หมายถึง
การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 และการศึกษาปฐมวัยมิใช่การศึกษา
ภาคบังคับ แต่คณะรัฐมนตรีได้มีมติตั้งข้อสังเกตให้การจัดทำแผนปฏิบัติการ นโยบายและมาตรการ
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ครอบคลุมการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ทำให้การจัดการศึกษา
ปฐมวัยเป็นบริการสาธารณะที่รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสาร
ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
(คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญของสังคมในการพัฒนา
เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและสังคม ระบบการศึกษาต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับระบบอื่นๆ ด้วย

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมและค่านิยมของคนในชาติอย่างมาก การจัดการศึกษาของท้องถิ่นในระดับปฐมวัยอยู่ในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น เขตความรับผิดชอบเทศบาลตำบลต่างๆ ซึ่งมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่น

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่มีบทบาทหน้าที่ในด้าน การบริหารและมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จึงมีความต้องการศึกษาความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบัน การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 งาน คือ บุคลากรและการบริหารจัดการ อาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยให้ครูผู้ดูแลมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997) ใน 4 ด้าน คือ ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เป็นการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

โจทย์วิจัย / ปัญหาวิจัย

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีของผู้ดูแลเด็กแตกต่างกันตาม ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภท ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วม ดำเนินการ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผลตามระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 112 ศูนย์ รวมทั้งสิ้น 423 คน แบ่งออกเป็นเทศบาล 197 คน องค์กรบริหารส่วนตำบล 226 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี โดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane,

1973: 725 อ้างถึงใน อรสา โกศลานันท์กุล, 2549: 159) และสุ่มตารางแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวน 206 คน แบ่งออกเป็น เทศบาล 96 คน และองค์การบริหารส่วนตำบล 110 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยศึกษาแบบทดสอบของธิดา แสงเนตร (2549) และพัฒนาเป็นของตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี โดยครอบคลุมงาน 4 งาน คือ งานบุคลากร และการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และงานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งได้พัฒนาจากแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997) ได้แก่ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมประเมินผล เป็นเครื่องมือการวัดโดยมีระดับความต้องการมีส่วนร่วม 5 ระดับ

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อนำมาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตของเนื้อหาจะสร้างแบบสอบถามรวมทั้งสัดส่วนจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ซึ่งขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้แก่สถานภาพส่วนบุคคลและการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล

3.3 สร้างแบบสอบถามที่กำหนดในข้อ 2 แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาแล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ของยูทพรพษ์ กัยวรรณ (2543) และเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเทียบเท่า 0.5 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ดูแลเด็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161 อ้างถึงในยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

3.7 นำแบบสอบถามที่ทดสอบใช้แล้วไปปรับปรุง แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามกับผู้ดูแลเด็กและนัดหมายการเก็บแบบสอบถามคืน

4.3 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ตามสูตรโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 การจัดทำข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จะทำโดยการแสดงผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 การแสดงผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ใช้สถิติ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ตามระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ค่าที่แบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน (t-test Independent)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

6.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruency)

6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้ค่าทางสถิติแบบ t-test Independent

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี สามารถนำมาสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 53.4 ศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 62.1 และระยะเวลา 1-10 ปี ร้อยละ 83.5

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กเล็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามรายด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เมื่อพิจารณาตามประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

เทศบาล ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กเล็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามรายด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

องค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กเล็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ในการบริหารงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ตามระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามระดับการศึกษา ส่วน ตามระยะเวลาการทำงานและประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กเล็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามรายด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเห็นในเรื่องของการเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการร่วมตัดสินใจการบริหารงาน ร่วมดำเนินการในการบริหารงาน ร่วมรับผลประโยชน์ในการบริหารงานและร่วมการประเมินผลในการบริหารงาน เป็นเรื่องสำคัญมากในการบริหารงานศูนย์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทศนา แสงศักดิ์ (2539) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม โดยมีเป้าหมายและความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปช่วยเหลือร่วมรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจึงมี 3 ลักษณะ เป็นการให้การช่วยเหลือเป็นการให้อำนาจและเป็นงานขององค์กร การให้อำนาจเป็นความสำคัญของความหมายของการมีส่วนร่วมเพราะการให้อำนาจ

เป็นการเพิ่มและพัฒนาทักษะ การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกกิจกรรม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่มเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรักษ์ มีเพียร (2551) ได้ศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัด กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับรู้ผลประโยชน์ในการบริหารงานว่าเด็กให้ความสนใจ สนุกสนาน กับการเรียนรู้ และได้พัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมถึงมีความเข้าใจและพัฒนาหน้าที่ของตน ได้รับคำเสนอแนะและคำติชมเพื่อปรับปรุงแก้ไขตนเอง อาคารสถานที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กมีความสวยงาม สะอาด ปลอดภัย บรรยากาศในชั้นเรียนเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ศูนย์มีสถานที่ถูกสุขอนามัยตามมาตรฐาน เด็กมีคุณลักษณะตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุรักษ์ มีเพียร (2551) ได้ศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัด กรมยุทธศึกษาทหารอากาศกองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานที่มีค่าต่ำสุดในเรื่องของการที่ครูผู้ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มีส่วนร่วมในเรื่องของการวางแผนจัดหาและคัดสรรบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงทำให้มีความรู้สึกในเรื่องของระบบการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงใจ เรืองฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล

2. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ตามระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน และประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

ตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จะมีความคิด มุมมองแตกต่างกันไปตามคุณวุฒิ อาจเป็นเพราะว่าคุณวุฒิที่สูงกว่าจะมีมุมมองในเชิงนักวิเคราะห์มากกว่าในเชิงปฏิบัติซึ่งจะทำให้มุมมองแตกต่างกันในเรื่องของการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุรักษ์ มีเพียร (2551)

ได้ศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัด กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ พบว่า ตามระดับการศึกษา บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตามระยะเวลาการทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาการทำงานที่ต่างกันไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาในการทำงาน 1-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จะมีมุมมองแนวคิดไม่แตกต่างกันในเรื่องของการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แสดงว่าผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ไม่ว่าจะปฏิบัติงานระยะเวลาเท่าใด ก็ตามมีแนวคิดมุมมองไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่าผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับทราบ รับรู้เกี่ยวกับสถานภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหมือนๆ กันในเรื่องของการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุรักษ์ มีเพียร (2551) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัด กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นด้าน การร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลในการบริหารงาน ผู้ดูแลเด็กเล็กมีมุมมองไม่แตกต่างกัน

ตามประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณิชนนต์ ปัทมเสวี (2548) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า จำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าผู้ดูแลเด็กเล็กจะปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล จะมีมุมมองแนวคิดไม่ต่างกัน แสดงว่าผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ไม่ว่าจะสังกัดหน่วยงานไหนก็มีความคิดไม่แตกต่างกันในเรื่องของการบริหารงานศูนย์ทั้ง 4 ด้าน ไม่ว่าจะด้านร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลในการบริหาร เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุรักษ์ มีเพียร (2551) ได้ศึกษา ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัด กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ พบว่า ตามสถานศึกษา บุคลากร ในสถานศึกษา สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศมีความต้องการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ดูแลเด็กได้มีส่วนร่วมด้านการวางแผนและตัดสินใจในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น

1.2 เพื่อใช้เป็นแนวทาง และพัฒนาการบริหารจัดการการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดปทุมธานี เช่น ให้ผู้ดูแลเด็กเข้าร่วมประชุมเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นจากบุคลากรและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานด้านต่างๆ ของศูนย์ฯ เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความยินดีและเต็มใจ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับขวัญกำลังใจในการทำงานของผู้ดูแลเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี

2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหา อุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดปทุมธานี

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2541). **อบต. กับการพัฒนาเด็กโดยสิทธิเด็ก**. ปทุมธานี: สำนักงานอำเภอเมืองปทุมธานี. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- ทัศนาศาสตร์. (2539). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพพระยะสั้นช่างอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา**. ปริญญาโทครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพียงใจ เรืองฤทธิ์. (2550). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุทธพงษ์ กัวยรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อนุรักษ์ มีเพียร. (2551). **ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อรสา โกศลานันท์กุล. (2549). **การวิจัยเบื้องต้น**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Cohen. J. M., & Uphoff, N. T. (1997). Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation Cornell : Rural Development Committee Center for international Studies, Cornell University. **Dissertation Abstracts international**. 9(7): 11.